

Sygn. akt VIII U 2311/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2015 r. w Gliwicach

sprawy M. Z. (1) (Z.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale zainteresowanego M. Z. (2)

o podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności

na skutek odwołania M. Z. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 16 października 2014 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż odwołująca M. Z. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek M. – M. Z. (2), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 5 lipca 2014 r. oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 5 lipca 2014 r.;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz:

- a. odwołującej kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- b. zainteresowanego kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 2311/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że M. Z. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek M. Z. (3) nie podlega

obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 5 lipca 2014 roku oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 5 lipca 2014 roku.

Zdaniem organu rentowego przeprowadzone postępowanie wyjaśniające nie wykazało, by M. Z. (1) w sposób ciągły współpracowała przy prowadzeniu działalności polegającej na obsłudze imprez muzycznych, jako że nie została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od momentu rozpoczęcia działalności gospodarczej przez M. Z. (2), a dopiero w okresie powzięcia informacji o ciąży. Powyższe okoliczności poddają w ocenie organu rentowego pod wątpliwość świadczenie pracy przez M. Z. (1), a umożliwienie skorzystania z bardzo wysokich świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w zestawieniu z niewysokimi kosztami poniesionymi przez płatnika składek prowadzi do wniosku o sprzeczności takiego działania z prawem i zasadami współżycia społecznego.

Od powyższej decyzji odwołali się płatnik składek M. Z. (2) oraz ubezpieczona M. Z. (1), wskazując, że powodem niezgłoszenia M. Z. (1) do ubezpieczenia społecznego od początku prowadzenia działalności gospodarczej przez M. Z. (2) był fakt, iż odwołująca była w tym czasie zatrudniona w Poczcie Polskiej w oparciu o pracę, przez co nie była w stanie współpracować z mężem w sposób stały i ciągły. Nadto zwrócono uwagę, że po ustaniu zatrudnienia w Poczcie Polskiej odwołująca mogła swój czas poświęcić na rozwijanie działalności swojego męża, polegającej na obsłudze imprez muzycznych, gdyż M. Z. (2) z racji wykonywanej jednocześnie pracy w charakterze kierowcy nie był w stanie rozwijać jednocześnie tej działalności. W uzasadnieniu zwrócono uwagę na wielość czynności podejmowanych w ramach współpracy przez M. Z. (1), w tym na poszukiwanie nowych kontrahentów, sporządzanie ofert reklamowych, spotkania czy konserwację sprzętu muzycznego, które doprowadziły do zawierania kolejnych umów na obsługę muzyczną imprez i wzrost dochodów firmy. Dodatkowo podkreślono, że decyzja organu rentowego została wydana z opóźnieniem, a żadne przepisy nie uzależniają wypłaty zasiłku chorobowego i macierzyńskiego od wysokości wkładu wniesionego do funduszu, zwłaszcza że M. Z. (1) była aktywna zawodowo na długo przed zgłoszeniem jej do ubezpieczeń społecznych przez M. Z. (2), przekazując składki na ten cel.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Podniesiono nadto, iż M. Z. (1) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako osoba współpracująca z osobą (...) w dniu 5 lipca 2014 roku, domagając się wypłaty zasiłku chorobowego już od dnia 21 lipca 2014 roku. Organ rentowy wskazał, że M. Z. (2) prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 3 grudnia 2013 roku, według deklaracji M. Z. (1) miała polegać na rozwinięciu drugiego z rodzajów prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, to jest obsługi imprez muzycznych, jednak odwołująca nie wykazała, by jakkolwiek praca była świadczona przez nią osobiście, płatnik składek nie zgłosił nowej osoby do ubezpieczeń społecznych na czas niezdolności do pracy jego żony, która miałaby pracować w jej zastępstwie, co wskazuje na pozorność zgłoszenia M. Z. (1) do ubezpieczeń społecznych, jako że rzeczywistym celem tego działania było uzyskanie wyższych świadczeń od organu rentowego.

Pismem z dnia 29 grudnia 2014 roku pełnomocnik odwołującej wniósł zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej i zainteresowanego kosztów procesu i kosztów zastępstwa procesowego, podnosząc dodatkowo, że podejmowanie działalności zarobkowej przez kobiety w ciąży nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, a przyjmowanie innego stanowiska naruszałoby konstytucyjnie zagwarantowaną zasadę równości.

Na rozprawie w dniu 3 marca 2015 roku pełnomocnik odwołującej się i zainteresowanego sprecyzował, że domaga się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że odwołująca podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Sąd ustalił, co następuje:

Płatnik składek M. Z. (2) prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 3 grudnia 2013 roku. Z tego tytułu zgłosił się do ubezpieczeń społecznych z kodem ubezpieczenia (...), właściwym dla osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi kwota zadeklarowana nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Główną działalność podejmowaną przez M. Z. (2) były usługi transportowe, polegające na dowożeniu żywności do sklepu, z którego to tytułu osiągał dochód w wysokości około 8.000-9.000 tysięcy złotych miesięcznie, jednak płatnik składek zajmował się

również obsługą imprez okolicznościowych, początkowo wyłącznie w gronie rodzinnym. Prowadzenie zabaw stanowiło hobby M. Z. (2), dysponował on sprzętem nagłaśniającym i oświetlającym, jak i czekoladową fontanną.

M. Z. (1), żona M. Z. (2), mieszkająca z nim i prowadząca wspólne gospodarstwo domowe, do czerwca 2014 roku była zatrudniona w urzędzie Poczty Polskiej w oparciu o umowę na pracę na zastępstwo, jednak od końca kwietnia 2014 roku przebywała na zwolnieniu lekarskim związanym z ciążą, z uwagi na brak fizycznej możliwości wykonywania pracy w charakterze listonosza, związanej z ruchem i wchodzeniem po schodach, a także ze względu na niemożność zapewnienia jej przez pracodawcę innego stanowiska pracy.

Gdy ustał stosunek pracy M. Z. (1) z Poczta Polska, odwołująca była w zaawansowanej ciąży, jednak chciała podjąć zatrudnienie, które mogłaby wykonywać w takim stanie. Wraz z mężem postawili, że możliwe jest poszerzenie działalności gospodarczej M. Z. (2) o organizację imprez, zwłaszcza że posiadali odpowiedni sprzęt i mieli informacje o możliwym popycie na tego rodzaju usługi.

W związku z powyższym M. Z. (1) zaczęła rozwijać działalność męża w zakresie obsługi imprez okolicznościowych: przygotowywała wizytówki, planowała przebieg zabaw i szczegóły związane z danym zdarzeniem, kontaktowała się z potencjalnymi klientami, wynajmowała czekoladową fontannę, negocjowała ceny, jeździła do lokali z propozycją nawiązania współpracy. Poświęcała na ten cel, w szczególności na początku, około 6-7 godzin dziennie, co doprowadziło do zawarcia około 10 umów na organizację oprawy muzycznej zabaw. Działania te doprowadziły do wzrostu dochodu M. Z. (2) z tytułu obsługi imprez okolicznościowych. Bez udzielenia mu pomocy przez żonę nie byłby w stanie rozwinąć działalności w tym segmencie, ponieważ wykonywanie obowiązków w charakterze kierowcy zajmuje mu zbyt dużo czasu.

W dniu 5 lipca 2014 roku M. Z. (2) zgłosił M. Z. (1) do ubezpieczeń społecznych, w tym do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego jako osobę współpracującą z osobą (...). Ubezpieczona ubiegała się o wypłatę zasiłku chorobowego od dnia 21 lipca 2014 roku.

Decyzją z dnia 16 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że M. Z. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek M. Z. (3) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 5 lipca 2014 roku oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 5 lipca 2014 roku.

M. Z. (1) i płatnik składek M. Z. (2) nie zgodzili się z tą decyzją, wnosząc od niej odwołanie.

Po zakończeniu urlopu macierzyńskiego i poprawy stanu zdrowia dziecka odwołującej, M. Z. (1) zamierza w dalszym ciągu pomagać mężowi przy obsłudze imprez okolicznościowych.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, zeznania świadków: E. K., I. K. i P. S. oraz przesłuchania stron.

Nie budzą wątpliwości co do wiarygodności dowody z dokumentów przeprowadzone w sprawie. W ocenie Sadu także dowody z zeznań świadków i przesłuchania stron są wiarygodne, jako spójne i logiczne. Świadkowie mieli odpowiednie i istotne wiadomości dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż korzystając z usług świadczonych przez M. Z. (2), związanych z obsługą imprez okolicznościowych, kontaktowali się z M. Z. (1), reprezentującą interesy męża.

Ustalenia faktyczne dokonane na podstawie powyższych dowodów Sąd uznał za wystarczające do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej M. Z. (1) i płatnika składek M. Z. (2) zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz.1442), zwanej ustawą systemową, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Stosownie do treści art. 8 ust. 11 wskazanej powyżej ustawy za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyzna oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Zarówno przepisy regulujące ubezpieczenie społeczne, jak i ubezpieczenie zdrowotne nie definiują kryteriów, jakim powinna odpowiadać współpraca przy prowadzeniu działalności pozarolniczej powodująca uzyskanie statusu osoby współpracującej.

W niniejszej sprawie bezspornym było, że M. Z. (2) prowadzi pozarolniczą działalność, a jego żona M. Z. (1) pozostaje z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Spór ogniskował się wokół tego, czy pomoc M. Z. (1) przy organizowaniu imprez okolicznościowych miała na tyle ciągły i stały charakter, a także czy była świadczona przez nią osobiście, by możliwe było uznanie odwołującej za osobę współpracującą.

Sąd rozpoznający sprawę podziela stanowisko Sądu Najwyższego, że cechami konstytutywnymi pojęcia "współpraca przy działalności gospodarczej", o której mowa w art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych są występujące łącznie: a) istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego, b) bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej, c) stabilność i zorganizowanie oraz d) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 roku, sygn. akt II UK 134/08, Lex nr 584969). W oparciu o powyższą definicję w doktrynie wskazywano, że incydentalna, okazjonalna, zajmująca nieznaczną ilość czasu współpraca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności nie może prowadzić do nabycia statusu osoby współpracującej w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tak P. K. "Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz" Lex/el 2014).

W ocenie Sądu współpraca przy działalności gospodarczej świadczona przez M. Z. (1) takie kryteria spełnia. Wskazać bowiem należy, że odwołująca samodzielnie opracowała ulotki reklamujące działalność męża, dzwoniła do lokali z ofertami, prowadziła negocjacje z potencjalnymi klientami, uzgadniała przebiegi imprez, dobierała repertuar i konserwowała sprzęt muzyczny. Jej działalność była w tym zakresie samodzielna (nie miała charakteru wtórnego, uzupełniającego do działań męża, gdyż ten, jako kierowca nie był w stanie zajmować się przygotowaniem imprez), służyła rozwinięciu tego segmentu działalności, wykazując z nią bezpośredni związek. M. Z. (1) poświęcała codziennie po 6,7 godzin na rozwój firmy w tym zakresie, nie była więc to pomoc okazjonalna czy incydentalna. O związku przyczynowym pomiędzy pracą czynnościami podejmowanymi przez M. Z. (1), a rozwojem działalności męża świadczy fakt, iż przed lipcem 2014 roku M. Z. (2) obsługiwał jedynie imprezy rodzinne, a później - po zaktywizowaniu się przez jego żonę - zaczął zdobywać klientów na szerszą skalę, zaczęły go polecać lokale, zajęto się wynajmowaniem fontanny na różne okazje, co zwiększyło osiągnięty przez niego dochód. Tym samym świadczona przez M. Z. (1) pomoc miało istotny wpływ na prowadzoną przez męża działalność, pozostając z nią w bezpośrednim związku.

W ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że M. Z. (1) faktycznie współpracowała z mężem przy prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, zaś podjęcie takiej współpracy w ciąży samo przez siebie nie może świadczyć o pozorności umowy czy też o jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, skoro wykonywała działalność w sposób ciągły w okresie swojej zdolności do pracy, a przed rozpoczęciem aktywności w tym zakresie pozostawała w stosunku pracy z Poczta Polska, odprowadzając składki na ubezpieczenie społeczne, co świadczy o jej rzeczywistej, a nie jedynie pozorowanej chęci pracy. W zaawansowanej ciąży był to jedyny rodzaj pracy,

który w ocenie M. Z. (1) mógł być przez nią wówczas wykonywany i z takiej możliwości odwołująca skorzystała. O braku pozorności jej działania świadczy również fakt, że po zakończeniu okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego i po ustabilizowaniu się stanu zdrowia dziecka ubezpieczona zamierza powrócić do tego podjęcia współpracy w tym obszarze, jako zgodnej z jej umiejętnościami i zainteresowaniami.

Mając na uwadze powyższe, Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, iż stwierdził, że odwołująca M. Z. (1) jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek M. - M. Z. (2), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia 5 lipca 2014 roku oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 5 lipca 2014 roku.

W oparciu o art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującej i zainteresowanego kwoty po 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Jolanta Łanowy